

כתבי סביבה צעירים (YRE)

חוברת עבודה בנושא בטחון תזונתי ושינויי אקלים
(גילאי +16)

שם:

ברוכים הבאים לyre

כתבי סביבה צעירים - Young Reporters for the Environment

אתם חלק מתוכנית נוער עולמית המעצימה בני נוער לפעול כחוקרים, מספרי סיפורים ומובילי קהילה. דרך תכנית ה-YRE אתם מפתחים מיומנויות לחקור אתגרים סביבתיים, לבנות ולשתף סיפורים חזקים המבוססים על ראיות, ולהניע לפעולה.

חוברת עבודה זו תנחה אתכם דרך ארבעת השלבים של YRE: מיפוי, מחקר, דיווח והפצה. אלה אינם רק שלבים בפרויקט אלא מיומנויות אמיתיות של מנהיגות, תקשורת והובלת שינוי, שילוו אתכם לאורך החיים.

הפרוייקט הסופי שלכם יכול לקחת חלק מהתחרות הבינלאומית של YRE, שבה קולותיהם של צעירים מרחבי העולם, מקבלים במה. אך גם אם תבחרו שלא להגיש לתחרות, אתם כבר חלק מתנועה של צעירים שמובילים שינוי סביבתי בקהילות שלהם.

ביטחון תזונתי ושינויי אקלים

לכל ארוחה שאנו אוכלים יש סיפור. היא יכולה להראות מאיפה באנו, מה חשוב לנו, ואיך אנחנו דואגים

לכדור הארץ ולאנשים שחיים עליו.

כחלק מפרויקט PLAN'EAT, הארגון הבינלאומי לחינוך סביבתי (FEE), שילב את הרעיונות הללו בתחרות ה-YRE הבינלאומית לשנת 2026. PLAN'EAT היא יוזמה אירופאית המתמקדת בקידום תזונה בריאה, בת-קיימא ומגוונת תרבותית, על ידי חיבור בין בחירות המזון שלנו לבין פעולה למען האקלים, הגנה על המגוון הביולוגי וצדק חברתי.

על ידי החיבור בין PLAN'EAT לתוכנית כתבי סביבה צעירים (YRE), אנחנו רוצים להראות שפעולות קטנות סביב מזון בקהילות שלנו, יכולות לצמוח למשהו גדול הרבה יותר.

הנושא השנה חוגג את הביטחון התזונתי על כל צבעיו, תרבויותיו וסיפוריו. המטרה היא לגלות כיצד לכל צלחת, לכל ביס ולכל אחד מאיתנו יש את הכוח לשנות את הדרך שבה אנו אוכלים, למען עתיד טוב יותר.

אני בוחרת מזון
שעוזר לכדור
הארץ.

אתם חופשיים להתמקד בנושא שמתחבר בצורה הטובה ביותר למציאות המקומית שלכם. בחרו נושא המעורר את הסקרנות שלכם או משקף סוגיה שאתם מאמינים שזקוקה ליותר תשומת לב:

- תזונה ובריאות- כיצד הבחירות התזונתיות שלנו משפיעות על עתיד כדור הארץ, ואיזה תפקיד משחק מזון מעובד, גודל המנות או המעבר לתזונה מהצומח בהקשר זה?
- בזבז ואובדן מזון- איפה המזון מתבזבז (למשל: בבית הספר, בבית או בחנויות) ומדוע זה קורה?
- מערכות מזון -כיצד המזון מיוצר, משונע ומונגש באזור המגורים שלכם, ומהם הסיכונים הקשורים לשינויי האקלים בהקשר הזה?
- טביעת הרגל האקולוגית של המזון- מהי ההשפעה הסביבתית שיש למזון שלנו (למשל: פליטות פחמן, בזבז מים או ניצול קרקע)?
- תוויות ואריזות מזון- כיצד אנו מבינים מה באמת נמצא בתוך האוכל שלנו ואיך הוא ארוז? ומה התוויות הללו יכולות לספר לנו על בריאות המזון או על רמת הקיימות של המוצר?

שלב 1: מיפוי

התחילו את שלב המיפוי עם הנושא שבחרתם. הסתכלו סביב בית הספר, הבית או הקהילה שלכם לחיפוש רעיונות.

משימה:

רשמו שלושה אתגרים הקשורים למזון שאתם מבחינים בהם ושאתם חושבים שניתן למצוא להם פתרון.

1.

2.

3.

מי מושפע מהנושא הזה הכי הרבה, ובאיזה אופן?

חשבו על מנהגים או מסורות חיוביות הקשורות למזון בקהילה שלכם, למשל אכילה עונתית, חקלאות מקומית או מנות מסורתיות. איך אפשר להשתמש בהם כדי להציע פתרונות או השראה לשינוי?

אילו סימנים להשפעות שינויי האקלים אתם מבחינים בקהילה שלכם (בצורת, הצפות, מזיקים וכו')?

האם מדובר בנושא שנוטים להתעלם ממנו או פשוט לא שמים אליו מספיק לב?

אם הייתם צריכים לבחור רק סוגיה אחת לחקור לעומק, במה הייתם בוחרים ומדוע?

שלב 2: מחקר ופיתרונות

מגוון נקודות מבט הם המפתח לדיווח אחראי. חקרו את הנושא שבחרתם לעומק על ידי חיפוש אחר חוויות מקומיות, תובנות של מומחים ונתונים אמינים. למשל:

● אם אתם חוקרים את נושא בזבוז המזון- האם אתם יכולים למצוא נתונים סטטיסטיים מבית הספר או מהעיר שלכם?

● אם אתם מתמקדים במזון מעובד, מה אומרים המומחים, השוו בין מרכיבי המזון השונים.

● אם בחרתם להתמקד בטביעת הרגל האקולוגית, האם תוכלו לחשב כמה מים או פליטות פחמן "עולה" לייצר ארוחה ממוצעת אחת?

● האם יש אצלכם פעילויות שעוזרות גם לאנשים וגם לסביבה כמו חלוקת עודפי מזון או שיטות מסורתיות לשימור ואחסון אוכל?

משימות:

ציינו 2-3 דמויות מפתח (כמו חקלאים, ספקי מזון, עמותות או מקבלי החלטות) שתוכלו לראיין.

רשמו 2 מקורות מידע שאתם סומכים עליהם (כמו דוחות של האו"ם, נתונים ממשלתיים או מחקרים של עמותות).

1. _____
_____
_____
_____

2. _____
_____
_____
_____

אילו שאלות הייתם שואלים בראיון כזה?

_____
_____
_____

מצאו דוגמה לבעיה דומה באזור אחר בעולם.
אילו לקחים אפשר ללמוד ממנה?

_____
_____

איך גורמים חברתיים, תרבותיים או כלכליים משפיעים על הסוגיה הזו?

_____
_____

אילו פערי מידע נשארו לכם גם אחרי שסיימתם את המחקר?

_____
_____

שלב 3: דיווח

דמיינו שאתם גם כתבים וגם מנהיגי נוער שמעצבים את הדרך שבה אחרים תופסים את הנושא. ודאו שהדיווח שלכם מסביר בבירור למה הנושא שבחרתם חשוב ומה הקהל שלכם צריך להבין ממנו. שאלו את עצמכם:

- מה גיליתם במחקר שלכם שאחרים אולי לא יודעים?
- איך הנושא שבחרתם משפיע על אנשים בסביבה הקרובה שלכם?
- איזה שינוי או מחשבה חדשה הייתם רוצים שהכתבה שלכם תעורר?

משימות:

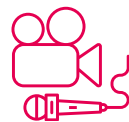
✓ בחירת פורמט

מאמר

תמונה

וידאו

קמפיין

נסחו כותרת או סיסמת קמפיין:

רשמו ראשי פרקים ל-3-4 נקודות מרכזיות שיופיעו בכתבה שלכם.

הגדירו את קהל היעד שלכם: בני נוער מהאזור, צעירים מכל העולם, או מקבלי החלטות?

באיזה סגנון כתיבה תבחרו (מעורר דאגה, מלא תקווה, או ביקורתי)? ולמה?

אילו אמצעים ויזואליים, ציטוטים או נתונים יוכלו לחזק את הכתבה שלכם?

סיימו בטיפ אחד לתזונה בת-קיימא או בפתרון מעשי שהקהילה שלכם יכולה לאמץ.

שתפו את הטייטה או את הרעיונות שלכם עם חבר לכיתה או עם המורה לקבלת משוב. אילו שיפורים או רעיונות חדשים קיבלתם בעקבות השיחה איתם?

השלימו את הגרסה הסופית שלכם!

שלב 4: הפצה

התפקיד שלכם הוא לוודא שהסיפור שלכם יגיע לאחרים ויניע אותם לפעולה.

משימות:

איפה תבחרו לפרסם את הכתבה שלכם (בבית הספר, בתקשורת המקומית, או ברשתות חברתיות)?

לאילו מקומות נוספים המסר שלכם יכול להגיע מעבר לקהילה המקומית (רשת של כתבי סביבה צעירים - YRE, פלטפורמות דיגיטליות)?

נסחו הנעה קצרה לפעולה (למשל: "מתחייבים לאפס בזבז מזון").

אילו שיתופי פעולה תוכלו לקדם כדאי להפיץ את הסיפור שלכם (תנועות נוער, מורים, ארגונים חברתיים)?

איך תוכלו למדוד את ההשפעה שלכם (שיחות שנוצרו, התחייבויות של אנשים, שינוי בהתנהגות)?

מה יכול להיות ה"צעד הבא" הטבעי אם אנשים יגיבו בחיוב לכתבה שלכם?

לפני סיום, ודאו שהכתבה שלכם:

- רלוונטית לנושא הנבחר
- מבוססת על עובדות (עם ציון נתונים וממצאים)
- יצירתית בגישה שלה
- ברורה בדרך שבה היא מועברת
- משפיעה (כוללת הנעה לפעולה)

המסע שלי בכתבי סביבה צעירים yre

אני חוקר..

אני משתף..

אני מחפש..

אני מדווח..

נתתי השראה ל..

שאלות למחשבה ולסיכום אישי

תוכנית YRE (כתבי סביבה צעירים) מעניקה לכם את ההזדמנות לשתף את הסיפור שלכם בדרכים שונות. ודאו שהכתבה שלכם מסבירה בבירור את הנושא שבחרתם ומדוע הוא חשוב. חשבו על:

כיצד התהליך הזה עזר לי לצמוח כמנהיג/ה בקהילה שלי?

כיצד הפרויקט שלי מחבר בין הסיפור המקומי שלי לסוגיות עולמיות?

איזו השפעה אני מקווה שתהיה לעבודה שלי, בטווח המיידי ובעתיד?

כיצד אוכל להמשיך להשתמש במיומנויות האלו (שימוש בעובדות, תקשורת, והובלת שינוי) גם מעבר לפרויקט הזה?

הצעדים הבאים שלי ב YRE

ייתכן שהמורה יציע לכם הצעות שיעזרו לכם לפתח את הרעיון שלכם לכתבה לאחר הקריאה. השתמשו במקום זה כדי לחשוב על המשוב שקיבלתם ולהחליט מה הצעד הבא שתרצו לעשות.

● איזו נקודת חוזק ציינו לטובה בעבודה שלך?

● מה הציעו לפתח או לשפר?

● מה התוכנית שלך לגבי המשוב או הרפלקציה

שכתבת? ✓

ללטש את הטקסט או את העזרים הוויזואליים

לערוך מחקר נוסף או לקיים ראיונות נוספים

להפיץ את הכתבה לקהל רחב יותר

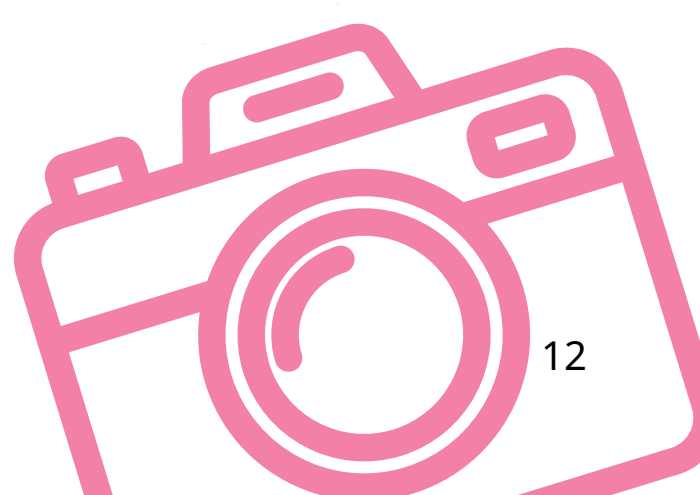
להגיש את הכתבה לתחרות כתבי סביבה צעירים yre

להתחיל פעילות מעשית בנושא בבית הספר או בקהילה

לנסות רעיון חדש המבוסס על המשוב שקיבלתי

מקורות:

<https://www.ecoschools.global/planeat-project>

הארגון לחינוך סביבתי (FEE) הוקם בשנת 1981. הארגון הוא אחד מארגוני החינוך הסביבתי הגדולים בעולם, עם למעלה מ-110 ארגונים חברים ב-85 מדינות. עם 40 שנות ניסיון משמעותי בחינוך לפיתוח בר-קיימא (ESD), התוכנית האסטרטגית שלנו GAIA 20:30 מציבה בעדיפות עליונה את המאבק במשבר האקלים בכל חמש התוכניות שלנו, וזאת כדי להתמודד עם האיומים הדחופים של שינויי האקלים, אובדן המגוון הביולוגי וזיהום הסביבה.

PLAN'EAT הוא פרויקט מחקר במסגרת תוכנית Horizon Europe, הממומן על ידי הנציבות האירופית. מטרת הפרויקט היא להוביל לשינוי במערכות המזון ובסביבות המזון שלנו, במטרה לקדם דפוסי תזונה בריאים וברי-קיימא.

אקואושן היא עמותה סביבתית ימית שהוקמה בשנת 2002 על ידי מדענים ואנשי סביבה, במטרה לקדם את השמירה על הסביבה הימית והחופית באמצעות: קידום מחקר, חינוך סביבתי ופעילות קהילתית נרחבת. אקואושן היא הנציגה של ארגון FEE בישראל ומפעילה בישראל את תכנית 'כתבי סביבה צעירים' (YRE).

פרטי קשר:

אקואושן, כפר הנוער הדסה נעורים, בית ינאי. טלפון: 09-7774701
www.ecoocean.org education@ecoocean.org

CONTACT
 Foundation for
 Environmental Education
 Scandiagade 13
 2450 Copenhagen
 Denmark

CONTACT
 Foundation for
 Environmental Education
 Scandiagade 13
 2450 Copenhagen
 Denmark

CONTACT
 PLAN'EAT is a Horizon
 Europe research project,
 bringing together 24
 partners, running from
 September 2022 to 2026.

E-mail: info@fee.global
www.fee.global

E-mail: education@fee.global
www.ecoschools.global

E-mail: jessica@fee.global
www.planeatcenter.com

Education toolbox © 2025 by FEE is licensed under CC BY-NC 4.0

